

prima instanță, jud.: T. Culava

dosarul nr. 2r-147/2015

instanța de apel, jud.: M. Ciugureanu, B. Bîrca, N. Traciuc

D E C I Z I E

04 martie 2015

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al
Curtii Supreme de Justiție

în componență:

Președinte, judecătorul

Judecătorii

Valeriu Doagă

Sveatoslav Moldovan, Galina Stratulat

examinînd recursul declarat de către Victor Bolduratu, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a lui Victor Bolduratu împotriva Lidiei Bolduratu, Larisa Iachim, Angela Grigoraș, Primăriei satului Cojușna, Consiliului satului Cojușna și Biroul Notarial Galina Gonciaruc cu privire la anularea certificatului de moștenitor legal, declararea nulității titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren, declararea nulității contractului de donație, partajarea averii succesoriale și încasarea prejudiciului material și moral, împotriva încheierii Curtii de Apel Chișinău din 05 noiembrie 2014, prin care a fost respinsă cererea privind scutirea de plata taxei de stat depusă de către Victor Bolduratu și a fost restituită cererea de apel depusă de către Victor Bolduratu

c o n s t a t ă

La 12 septembrie 2011, Victor Bolduratu a depus cerere de chemare în judecată împotriva Primăriei satului Cojușna, Consiliului satului Cojușna și intervenienților accesorii Liuba Boldurat și OCT Strășeni cu privire la anularea titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren, anularea deciziei Consiliului satului Cojușna, repunerea în termen și atribuirea unei cote-părți din construcție și din terenul aferent.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că la 18 aprilie 1971, a decedat mama sa, Eugenia Bolduratu, iar la momentul decesului mamei sale, familia era compusă din tata - Vladimir Bolduratu, bunelul - Vasile Bolduratu, fiicele - Larisa Bolduratu și Angela Bolduratu și fiul - Victor Bolduratu.

Susține că la data decesului mamei sale, atît părinții săi, cît și bunelul său erau membri ai colhozului „Biruința” din s. Cojușna, r-nul Strășeni.

Conform art. 127 alin. (2) din Codul civil (în redacția Legii din 26 decembrie 1964), cota-parte a oricărui membru al gospodăriei se stabilește pe baza principiului, potrivit căruia toți membrii gospodăriei, inclusiv minorii și cei incapabili de muncă, au cote-părți egale.

Afirmă că la data decesului mamei sale, el era minor și nu avea aptitudini de a-și exercita dreptul de folosință asupra averii succesoriale, respectiv să solicite cota-parte.

Invocă că la 26 aprilie 2002, în baza deciziei Consiliului sătesc Cojușna, Liubei Bolduratu i-a fost eliberat titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren nr. 8015307347, conform căruia i-a fost transmis în proprietate lotul de pământ cu suprafața de 0,094 ha.

Ulterior, a aflat că construcția și lotul de pământ cu suprafața de 0,094 ha din str. Cantemir 10, s. Cojușna, r-nul Strășeni au fost înregistrate după Liuba Boldurat, care este soția lui Vladimir Bolduratu din a doua căsătorie, înregistrată circa peste un an de la decesul mamei sale.

În legătură cu acest fapt, el s-a adresat la Primăria s. Cojușna și Consiliul satului Cojușna, solicitând anularea titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren nr. 8015307347 din 26 aprilie 2002, eliberat pe numele Liubei Boldurat și a deciziei Consiliului satului Cojușna, prin care s-a legalizat dreptul de proprietate al Liubei Boldurat asupra bunului imobil cu nr. cadastral 80153307.347, însă pînă la data depunerii cereri, nu a primit nici un răspuns.

Prin urmare, solicită anularea titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren nr. 8015307347 din 26 aprilie 2002, eliberat pe numele Liubei Boldurat și a deciziei Consiliului satului Cojușna, prin care s-a legalizat dreptul de proprietate al Liubei Boldurat asupra bunului imobil cu nr. cadastral 80153307.347, repunerea în termenul de prescripție de 6 luni de adresare cu cerere de intrare în posesiunea averii succesoriale, atribuirea a 1/6 cotă-parte din construcția cu nr. cadastral 8015307.347.01 și din terenul aferent cu nr. cadastral 8015307.347 din str. Cantemir 10, s. Cojușna, r-nul Strășeni, obligarea OCT Strășeni să efectueze mențiunile respective în Registrul bunurilor imobile și încasarea de la pârâți, în mod solidar, a sumei de 1000 lei, în vederea reparării prejudiciului moral.

La 17 septembrie 2012, Victor Bolduratu a mai depus o cerere de chemare în judecată împotriva Primăriei satului Cojușna, Consiliului satului Cojușna și intervenienților accesorii Liuba Boldurat și Larisa Iachim, prin care a solicitat anularea deciziei Consiliului satului Cojușna nr. 30.10/8 din 26 octombrie 2011, conform căreia i-a fost transmis, în proprietate, Larisei Iachim $\frac{1}{2}$ cotă-parte din lotul de pământ cu suprafața totală de 0,094 ha, aferent casei de locuit din str. Cantemir 10, s. Cojușna, r-nul Strășeni, a deciziei Consiliului satului Cojușna nr. 30.10/9 din 26 octombrie 2011, conform căreia i-a fost transmis, în proprietate, Liubei Boldurat $\frac{1}{2}$ cotă-parte din lotul de pământ cu suprafața totală de 0,094 ha, aferent casei de locuit din str. Cantemir 10, s. Cojușna, r-nul Strășeni, a titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren nr. 1134 din 27 decembrie 2011, eliberat pe numele Larisei Iachim și a titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren nr. 257 din 27 decembrie 2011, eliberat pe numele Liubei Boldurat și repararea prejudiciului moral în sumă de 1000 lei.

Prin încheierea Judecătoriei Strășeni din 16 mai 2012 au fost conexeate pricina civilă la cererea de chemare în judecată a lui Victor Bolduratu împotriva Primăriei satului Cojușna, Consiliului satului Cojușna și intervenienților accesorii Liuba Boldurat și Oficiul cadastral teritorial Strășeni cu privire la contestarea actului administrativ, anularea titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren, repunerea în termen, atribuirea unei cote-părți din construcție și din terenul aferent și repararea prejudiciului moral și pricina civilă la cererea de chemare în judecată a lui Victor Bolduratu împotriva Primăriei satului Cojușna, Consiliului satului Cojușna și intervenienților accesorii Liuba Boldurat și Larisa Iachim cu privire la contestarea actelor administrative, anularea titlurilor de autentificare a dreptului deținătorului de teren și repararea prejudiciului moral într-un singur dosar.

Prin hotărârea Judecătoriei Strășeni din 13 martie 2014 acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată.

Nefiind de acord cu hotărîrea primei instanțe, la 14 aprilie 2014 Victor Bolduratu a declarat apel, solicitînd casarea hotărîrii Judecătoriei Strășeni din 13 martie 2014 cu pronunțarea unei noi hotărîri de admitere a acțiunii.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 10 septembrie 2014 nu a fost dat curs cererii de apel depuse de Victor Bolduratu și i-a fost acordat ultimului termen pînă la 05 noiembrie 2014, ora 11:00 pentru achitarea taxei de stat în mărime de 337,50 lei.

La 13 octombrie 2014 Victor Bolduratu a depus cerere cu privire la scutirea de la plata taxei de stat pentru examinarea apelului, motivînd prin faptul că, nu este angajat în câmpul muncii și nu are nici o sursă de venit, anexînd la cerere copia carnetului de muncă și certificatul eliberat de Casa Teritorială de Asigurări Sociale Strășeni.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 05 noiembrie 2014 a fost respinsă cererea lui Victor Bolduratu cu privire la scutirea de la plata taxei de stat pentru examinarea apelului și restituit apelul.

La 15 decembrie 2014 Victor Bolduratu a declarat recurs împotriva încheierii instanței de apel, cerînd admiterea acestuia, casarea încheierii instanței de apel, scutirea de plata taxei de stat și restituirea pricinii în instanța de apel pentru judecarea apelului în fond.

Recurentul Victor Bolduratu, în motivarea recursului, a indicat că încheierea instanței de apel este ilegală. Menționează că solicitînd scutirea de plata taxei de stat, a anexat la materialele pricinii copia carnetului de muncă, prin care se confirmă că nu este angajat în câmpul muncii. În afară de aceasta, a anexat și certificatul nr. 843 din 13 octombrie 2014, eliberat de către Casa Teritorială de Asigurări Sociale Strășeni, prin care se confirmă faptul că lipsesc date în Registrul evidenței individuale în sistemul public de asigurări sociale pentru perioada 2010-2014, ceea ce demonstrează că el nu este angajat în câmpul muncii și nu se fac defalcări în buget din careva salarii.

Susține că imposibilitatea achitării taxei de stat constituie pentru el un obstacol de fapt în exercitarea dreptului de acces la o instanță garantat de art. 6 § 1 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) CPC, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 3 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului în raport cu temeiurile recursului, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul întemeiat și care urmează a fi admis, cu casarea încheierii instanței de apel și emiterea unei noi hotărîri sub formă de încheiere, prin care cererea privind scutirea de la plata taxei de stat pentru declararea apelului de admis cu restituirea pricinii spre rejudecare în instanța de apel, din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 427 lit. c) CPC, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial încheierea, soluționînd prin decizie problema în fond.

După cum s-a stabilit, Victor Bolduratu a depus cerere de chemare în judecată împotriva Lidiei Bolduratu, Larisa Iachim, Angela Grigoraș, Primăriei satului Cojușna, Consiliului satului Cojușna și Biroul Notarial Galina Gonciaruc cu privire la anularea certificatului de moștenitor legal, declararea nulității titlului de autentificare a dreptului

deținătorului de teren, declararea nulității contractului de donație, partajarea averii succesoriale și încasarea prejudiciului material și moral.

Prin hotărârea Judecătoriei Strășeni din 13 martie 2014 acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată.

La 14 aprilie 2014 Victor Bolduratu a declarat apel, solicitând scutirea de la plata taxei de stat la depunerea apelului, casarea hotărârii Judecătoriei Strășeni din 13 martie 2014 cu pronunțarea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 10 septembrie 2014 nu a fost dat curs cererii de apel depuse de Victor Bolduratu și i-a fost acordat ultimului termen pînă la 05 noiembrie 2014, ora 11:00 pentru achitarea taxei de stat în mărime de 337,50 lei.

La 13 octombrie 2014 Victor Bolduratu a depus cerere cu privire la scutirea de la plata taxei de stat pentru examinarea apelului, motivînd prin faptul că, nu este angajat în câmpul muncii și nu are nici o sursă de venit, anexînd la cerere copia carnetului de muncă și certificatul eliberat de Casa Teritorială de Asigurări Sociale Strășeni.

Cu toate acestea Curtea de Apel Chișinău prin încheierea din 05 noiembrie 2014 a respins cererea lui Victor Bolduratu cu privire scutirea de la plata taxei de stat la depunerea cererii de apel și a fost restituită cererea de apel.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consider necesar a reține că, conform materialelor cauzei la înaintarea cererii de scutire de la achitarea taxei de stat la declararea apelului Victor Bolduratu a prezentat copia carnetului de muncă, prin care se confirmă că nu este angajat în câmpul muncii și certificatul nr. 843 din 13 octombrie 2014, eliberat de Casa Teritorială de Asigurări Sociale Strășeni, prin care se confirmă faptul că lipsesc date în Registrul evidenței individuale în sistemul public de asigurări sociale pentru perioada 2010-2014, ceea ce demonstrează că ultimul nu este angajat în câmpul muncii și nu se fac defalcări în buget din careva salarii.

Conform art. 3 pct. 1 lit. j) al Legii taxei de stat nr. 1216 din 03 decembrie 1992, pentru cererile de apel împotriva hotărârilor instanțelor judecătorești se achită 75% din taxa ce urmează a fi plătită la depunerea cererii de chemare în judecată sau altei cereri (plîngerii).

În conformitate cu art. 85 alin. (4) CPC, în funcție de situația materială, persoana fizică poate fi scutită de judecător (de instanța judecătorească) de plata taxei de stat sau de plata unei părți a ei.

Conform art. 4 alin. (1) din Legea taxei de stat nr. 1216 din 03 decembrie 1992, în cazurile prevăzute de lege, la cerere, judecătorul sau instanța judecătorească, în funcție de situația materială și de probele prezentate în acest sens, este în drept să elibereze, complet sau parțial, de plata taxei de stat persoanele fizice și juridice, precum și să eșaloneze sau să amîne achitarea taxei de stat.

Din sensul art. 85 alin. (4) CPC și art. 4 din alin. (1) din Legea taxei de stat nr. 1216 din 03 decembrie 1992, se deduce că pentru scutirea de plata taxei de stat solicitantul trebuie să prezinte probe pertinente, care să confirme că este în imposibilitate de a achita taxa de stat.

Astfel, la materialele dosarului au fost anexate copia carnetului de muncă și certificatul nr. 843 din 13 octombrie 2014, eliberat de Casa Teritorială de Asigurări Sociale Strășeni, din care rezultă că Victor Bolduratu nu este angajat în câmpul muncii.

Potrivit jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului (cazul Kreuz contra Poloniei, nr. 28249/95, cazul Golder și Z contra Marii Britanii, cazul Malahov contra Moldovei, nr. 32268/02), dreptul la un tribunal nu este absolut. Aceasta prin natura sa poate fi supusă limitărilor, deoarece dreptul de acces la justiție, prin sine, cere reglementare din partea statului.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului a constatat că în unele cazuri pot fi stabilite diferite limitări, inclusiv financiare, dreptului de acces al persoanei la o „instanță judecătorească” sau „tribunal” (cazul Malahov contra Moldovei, § 27).

De asemenea, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a apreciat în hotărârea Kreuz contra Poloniei (§ 60) că exigența de plată a taxei de stat aferentă cererilor cu care sunt sesizate jurisdicțiile civile, nu poate fi considerată în sine drept o restricție adusă dreptului de acces la tribunal.

Totuși, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a reiterat că mărimea taxei trebuie apreciată în lumina circumstanțelor particulare ale unei cauze concrete, inclusiv solvabilitatea reclamantului în faza procedurii, când restricția în cauză este impusă, cum ar fi - mărimea salariului, pensiei, obligația de întreținere a copiilor etc. (cazul Clionov contra Moldovei nr. 13229/04; cazul Tudor-Comerț contra Moldovei nr. 27888/04; cazul Teltronic-CATV contra Poloniei nr. 48140/99).

În circumstanțele date, rezultă că există temeiuri de scutire a recurentului – apelant de la plata taxei de stat la depunerea cererii de apel.

Reieșind din premisele principiului egalității armelor, apelantul la rîndul său, la depunerea apelului împotriva hotărîrii primei instanțe, beneficiază de dreptul de a solicita scutirea de la plata taxei de stat. Or, în conformitate cu art. 26 al. (4) CPC, egalitatea părților în drepturile procedurale este garantată prin lege și se asigură de către instanță prin crearea posibilităților egale, suficiente și adecvate de folosire a tuturor mijloacelor procedurale pentru susținerea poziției asupra circumstanțelor de fapt și de drept, astfel încît nici una dintre părți să nu fie defavorizată în raport cu cealaltă.

În circumstanțele enunțate și în contextul normelor de drept citate, instanța de recurs consideră posibil de a-l scuti pe Victor Bolduratu de la plata taxei de stat pentru cererea de apel.

Astfel, din considerentele menționate și avînd în vedere faptul că sunt întrunite condițiile prevăzute de art. 85 alin. (4) CPC, pentru scutirea a recurentului-apelant de la plata taxei de stat, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, de a casa încheierea Curții de Apel Chișinău din 05 noiembrie 2014 și de a emite o nouă hotărîre sub formă de încheiere, prin care a scuti pe Victor Bolduratu de la plata taxei de stat la depunerea apelului.

În conformitate cu art. 427 lit. c) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e

Se admite recursul declarat de către Victor Bulduratu.

Se casează încheierea Curții de Apel Chișinău din 05 noiembrie 2014, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a lui Victor Bolduratu împotriva Lidiei

Bolduratu, Larisa Iachim, Angela Grigoraș, Primăriei satului Cojușna, Consiliului satului Cojușna și Biroul Notarial Galina Gonciaruc cu privire la anularea certificatului de moștenitor legal, declararea nulității titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren, declararea nulității contractului de donație, partajarea averii succesoriale și încasarea prejudiciului material și moral și se emite o nouă hotărâre sub formă de încheiere prin care:

Se scutește Victor Bolduratu de la plata taxei de stat pentru declararea apelului, cu restituirea pricinii pentru judecarea apelului în fond la Curtea de Apel Chișinău.

Decizia este irevocabilă de la pronunțare.

Președinte, judecătorul

Valeriu Doagă

Judecătorii

Sveatoslav Moldovan

Galina Stratulat